

dr hab. Włodzimierz Fehler prof. uczelni

Warszawa , 23.06.2021r.

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny

w Siedlcach

Instytut Nauk o Bezpieczeństwie

Ocena dorobku naukowego, dydaktycznego, organizacyjnego , popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej w tym monografii „Bezpieczeństwo społeczności lokalnych w województwie warmińsko-mazurskim” doktora Bogdana Chmielińskiego w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie

I. Zasadnicze dane biograficzne Habilitanta

Doktor Bogdan Chmieliński jest absolwentem Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie w której w 1978r. ukończył studia magisterskie z zakresu historii ze specjalnością nauczycielską. W 1994r. w Akademii Obrony Narodowej ukończył studia podyplomowe w zakresie psychologii wojskowej. W 1998r. również w Akademii Obrony Narodowej uzyskał stopień doktora nauk wojskowych w specjalności dydaktyka wojskowa na podstawie rozprawy zatytułowanej „Kształtowanie wartości zawodowych kadetów”. Obecnie Habilitant jest zatrudniony na stanowisku asystenta w Katedrze Prawa Administracyjnego i Nauk o Bezpieczeństwie funkcjonującej w strukturach Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. W latach wcześniejszych jak wynika z przedstawionej dokumentacji był zatrudniony w Centrum Szkolenia Uzbrojenia i Elektroniki w Olsztynie, Olsztyńskiej Szkole Wyższej im. Józefa Rusieckiego, Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Olsztynie, a od roku 2010 w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim (UWM). Taka syntetycznie ujęta charakterystyka rozwoju zawodowego i naukowego dr. B. Chmielińskiego pozwala na wyrażenie opinii, że powinien być on dobrze przygotowany do realizacji zadań naukowo-badawczych i dydaktyczno -organizacyjnych.

II. Ocena osiągnięć naukowych

- a) monografia „Bezpieczeństwo społeczności lokalnych w województwie warmińsko-mazurskim” Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Olsztyn 2020, ISBN 978-83-8100-261-5, ss. 269.

Wskazana jako osiągnięcie naukowe monografia jest prezentowana przez dr. B. Chmielińskiego jako rezultat i podsumowanie wieloletnich badań. W ocenianej publikacji jak kilkakrotnie podkreśla Habilitant ujęte zostały wyniki studiów i badań nad problematyką bezpieczeństwa lokalnego w różnych kontekstach. Monografia liczy 269 stron i składa się z: wstępu, pięciu rozdziałów merytorycznych, zakończenia, bibliografii oraz spisu rysunków i tabel. Na początku należy zauważyć, że chociaż w tytule książki nie ujęto ram czasowych prowadzonych analiz to z treści wstępu wynika, że dotyczą one dwóch przedziałów a mianowicie lat 2010-2014 oraz 2016-2020. W opinii recenzenta ta luka czasowa pomiędzy badaniami jest niezrozumiała i wygląda jak próba dopasowania i połączenia publikowanych wcześniej tekstów z tymi pochodzącymi z okresu późniejszego. To hipotetyczne przypuszczenie uprawdopodobnia także fakt iż autor nie przedstawia żadnych merytorycznych argumentów dotyczących wyboru takiego a nie innego kształtu przedziału czasowego. Pozostając w sferze ocen dotyczących konceptualizacji tytułu, który zawsze ma istotne znaczenie bowiem pozwala odpowiedzieć na fundamentalne pytanie: czy treść publikacji jest z nim zgodna. Poza tym nasuwa się jeszcze jedna istotna wątpliwość. Wiąże się ona z tym, że poszczególne części monografii poświęcone są tylko w dwóch przypadkach całościowo województwu warmińsko-mazurskiemu (Rozdz. IV oraz Rozdz. III), Pozostałe części albo w ogóle nie odnoszą się do województwa jako jednostki terytorialno-administracyjnej (Rozdz. I i II) albo traktują o jednym autonomicznym podmiocie jakim jest Uniwersytet Warmińsko-Mazurski (Rozdz. V). Takie rozłożenie treści budzi istotne wątpliwości w zakresie udzielenia pozytywnej odpowiedzi na pytanie czy zawartość pracy w pełni odpowiada jej tytułowi.

Dokonując oceny wstępu można stwierdzić, że spełnia on podstawowe normy poprawności metodologiczno- merytorycznej. Konstrukcja tej części monografii jest spójna i logiczna a w jej treści odnaleźć można: uzasadnienie wyboru tematyki (choć bez argumentów dotyczących ram czasowych oraz przekonywującego wskazania co było powodem takiego a nie innego doboru treści poszczególnych rozdziałów), sformułowanie głównego problemu badawczego, przedstawienie głównej hipotezy badawczej, charakterystykę struktury

monografii. Co ważne podjęto także próbę ukazania aktualnego stanu badań w oparciu o przegląd literatury przedmiotu. Pominięto we wstępie kwestię metod badawczych (są do nich odniesienia w Rozdz. II o którym będzie mowa w dalszej części recenzji) oraz nie wskazano żadnego paradygmatu naukowego na którym autor opierał się przy pisaniu monografii.

Rozdział pierwszy zatytułowany „Rozważania teoretyczne na temat bezpieczeństwa społeczności lokalnych” otwierają uwagi dotyczące kwestii podmiotowego kontekstu bezpieczeństwa. Zauważyć należy w tym przypadku nieuzasadnione rozdrobnienie treści tego fragmentu na podrozdziały trzeciego rzędu liczące raptem po kilka stron. W kolejnym fragmencie autor przedstawia uwagi i opinie badaczy dotyczące przestrzennych aspektów bezpieczeństwa lokalnego. Rozdział zamykają opisy odnoszące się do wybranych (aczkolwiek według nieokreślonego klucza) aspektów bezpieczeństwa społeczności lokalnych: bezpieczeństwa publicznego, bezpieczeństwa ekologicznego, bezpieczeństwa społecznego oraz bezpieczeństwa kulturowego. Wartość naukową rozważań zawartych w tym rozdziale można ocenić w sposób ambiwalentny. Pozytywnie pod kątem przywołania zbioru stanowisk merytorycznych, szeregu autorów kompetentnie piszących o poruszanej w tej części monografii tematyce. Negatywnie ze względu na brak autorskich stanowisk w postaci propozycji własnych klasyfikacji, definicji czy odnoszenia się w inny niż opisowy sposób do propozycji cytowanych autorów. Jest to szczególnie widoczne w świetle deklarowania przez Habilitanta wieloletniego (w tym także w aspekcie teoretycznym) zainteresowania problematyką bezpieczeństwa lokalnego.

Rozdział drugi monografii poświęcony został ukazaniu metodologicznych podstaw badań. Ocenę tej części publikacji należy rozpocząć od tego, że kwestie metodologiczne powinny zostać scharakteryzowane we wstępie, ewentualnie przy szerokim i nowatorskim zakresie badań (z którym w analizowanym przypadku nie mamy do czynienia) w rozdziale otwierającym monografię. Wspomniany rozdział drugi oprócz przywoływania dużych partii tekstów autorów piszących o metodologicznych i teoretycznych aspektach badań nad bezpieczeństwem w istocie sztucznie rozbudowujących objętość książki zawiera także podstawowe autorskie założenia metodologiczne. W ich ramach jako przedmiot badań wskazano bezpieczeństwo społeczności lokalnych w województwie warmińsko-mazurskim (nie wspominając przy tym konkretnie o jakie społeczności chodzi). Jako cel ogólny badań ustanowiono diagnozę wybranych problemów bezpieczeństwa społeczności lokalnych we wspomnianym wcześniej województwie. Autor wskazał także siedem celów szczegółowych takich jak:

- scharakteryzowanie wpływu uwarunkowań środowiskowych na bezpieczeństwo
- społeczności lokalnych;
- diagnozę poczucia bezpieczeństwa w środowisku lokalnym;
- ocenę pobytu żołnierzy obcych armii i ich wpływu na bezpieczeństwo mieszkańców lokalnych garnizonów;
- ocenę małego ruchu granicznego i jego wpływu na bezpieczeństwo mieszkańców strefy przygranicznej;
- ocenę bezpieczeństwa ruchu drogowego w województwie warmińsko- mazurskim, w tym wpływ drzew w pasie drogowym na bezpieczeństwo kierujących pojazdami;
- ocenę bezpieczeństwa w szkole i jej otoczeniu jako istotnego elementu bezpieczeństwa społeczności lokalnej;
- ustalenie zagrożeń w środowisku studenckim oraz możliwości ich ograniczenia.

Jako główny problem badawczy autor wskazał poszukiwanie odpowiedzi na pytanie - jak specyfika województwa warmińsko-mazurskiego wpływa na bezpieczeństwo społeczności lokalnych?

Dr B.Chmieliński ustanowił także siedem problemów szczegółowych dotyczących:

- wpływu uwarunkowań historycznych, geograficznych, demograficznych i społecznych regionu na poziom bezpieczeństwa mieszkańców;
- oceny przez mieszkańców bezpieczeństwa w swoim środowisku lokalnym oraz działalności służb odpowiedzialnych za jego zapewnienie;
- oceny pobytu żołnierzy obcych armii i ich wpływu na bezpieczeństwo społeczności lokalnych;
- wpływu małego ruchu granicznego na poziom bezpieczeństwa mieszkańców strefy przygranicznej;
- wpływu bezpieczeństwa ruchu drogowego na bezpieczeństwo społeczności lokalnych.

W ocenianym rozdziale drugim Habilitant przedstawił także (z niewiadomych powodów pisze, że uściślił) hipotezę główną (w istocie zaś tezę) w postaci banalnego stwierdzenia mówiącego o tym, że specyfika województwa warmińsko-mazurskiego wpływa na bezpieczeństwo społeczności lokalnych. Oprócz tego autor sformułował siedem hipotez szczegółowych nazwanych (znów z niewiadomych powodów) roboczymi. Taki zbiór hipotez oraz problemów badawczych można ocenić jako poprawnie sformułowany co do zasady lecz w wielu wątkach ze względu na ich ogólnikowość za mało przydatny dla poprawnej realizacji badań. Autor symbolicznie odniósł się do zastosowanych przez siebie metod wymieniając jedynie sondaż diagnostyczny. Jednocześnie wyliczył szereg wykorzystanych technik

badawczych obudowując je zbędnymi w opinii recenzenta opisami zapożyczonymi z literatury metodologicznej.

W rezultacie w tej części książki zostały w bardzo szerokim zakresie przywołane poglądy różnych teoretyków na kwestie metodologiczne, które wypełniły większą część rozdziału. Skromne objętościowo na ich tle autorskie założenia metodologiczne mogły być z powodzeniem przedstawione na dwóch stronach wstępu bez dewastowania struktury pracy oraz nic nie wnoszącego powtarzania treści o charakterze podręcznikowym.

Rozdział trzeci w ramach którego autor podjął zagadnienie oceny poziomu bezpieczeństwa mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego w świetle badań społecznych w pierwszej części zawiera dobrze scharakteryzowaną kwestię podstawowych zagrożeń społecznych. W drugiej części rozdziału poświęconej poczuciu bezpieczeństwa po przedstawieniu wyników szeregu ankiet autor pisze że na podstawie tych wyników „warto sformułować wnioski, które mogą być pomocne w tworzeniu koncepcji zarządzania bezpieczeństwem w skali zarówno całego województwa jak i poszczególnych powiatów, gmin czy miast” (s.107.) i żadnych wniosków nie przedstawia. Kolejne części rozdziału poświęcone zostały: ocenie bezpieczeństwa przez mieszkańców Olsztyna, ocenie bezpieczeństwa w szkole i jej otoczeniu, oczekiwaniom i zagrożeniom związanym z pobytom obcych armii w województwie warmińsko- mazurskim oraz wpływowi małego ruchu granicznego na bezpieczeństwo strefy przygranicznej. W odniesieniu do powyższych zagadnień istotne zastrzeżenia budzi m.in. brak pogrupowania badanych szkół w konkretne ich kategorie związane z położeniem (szkoły miejskie, wiejskie) czy z poziomem nauczania (szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły średnie). Ten ostatni podział jest istotny chociażby ze względu na poziom dojrzałości i zdolności do oceny sytuacji przez uczniów. Nie do końca wiadomo także jaki był rzeczywisty zasięg wspomnianych badań . Z jednej strony autor pisze bowiem o całym województwie (s.135.) z drugiej zaś o sześciu miastach. Z kolei we fragmencie dotyczącym kwestii małego ruchu granicznego na 16 stron tekstu aż 8 to streszczenie umów międzynarodowych oraz opis okoliczności ich podpisania. W całym rozdziale widoczny jest deficyt konkretnych wniosków oraz wyraźna obecność wcześniej opublikowanych tekstów, które narzucają (z woli autora) eklektyczny i powierzchowno –opisowy sposób przedstawienia podejmowanych problemów. W rozdziale czwartym, który można uznać za najlepiej przygotowaną tak pod względem metodologicznym jak i merytorycznym część monografii przedstawiono wyniki badań dotyczące bezpieczeństwa ruchu drogowego w województwie warmińsko-mazurskim. Główne wątki tematyczne tego fragmentu monografii zostały skoncentrowane wokół:

- wskaźników bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- analizy bezpieczeństwa ruchu drogowego według podstawowych czynników środowiskowych;
- stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego w powiatach i miastach;
- wpływu drzew przydrożnych na wypadki drogowe.

Niestety i w tym przypadku poza podrozdziałem poświęconym wpływowi zadrzewień na wypadki drogowe autor nie podjął wysiłku skonstruowania rozbudowanych ocen podejmowanej problematyki i sformułowania na ich bazie konkretnych wniosków.

Rozdział piąty zawiera w pierwszych dwóch częściach zaczerpnięte z dokumentacji uczelnianej oraz przepisów prawnych: charakterystykę kampusu UWM oraz wypisy z regulacji dotyczących obowiązków władz uczelni w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa studentom i pracownikom. Następny fragment to przedstawienie w oparciu o statystyki policyjne ilości przestępstw i wykroczeń na terenie należącym do UWM oraz przykładów interwencji Straży Uniwersyteckiej. W czwartym podrozdziale autor opisuje procedurę organizowania świąta studentów na kampusie Kortowo. W piątej ostatniej części w niezgodzie z tytułem, który sugeruje duże zagrożenie ze strony hazardu dla studentów UWM autor przedstawia opublikowane wcześniej w artykule z 2017 r. ogólne rozważania o szkodliwości hazardu oraz poglądy studentów na to zjawisko. W konsekwencji otrzymujemy w pierwszych trzech częściach szereg praktycznych (niewiele zaś naukowych) informacji o funkcjonowaniu UWM a w ostatnim zaś fragmencie zawołaną tezę o zagrożeniu olsztyńskiego środowiska studenckiego hazardem.

W zakończeniu Habilitant przedstawił w ogólnikowy sposób uwagi potwierdzające w jego opinii słuszność przyjętych założeń metodologicznych. Wyraźną słabością tego bardzo skromnego objętościowo fragmentu jest deficyt konkretnych wniosków wynikających z badań. Jako widoczny mankament zakończenia należy odnotować także brak wskazania przez Habilitanta kierunków dalszych badań odnoszących się do problematyki bezpieczeństwa lokalnego.

Generalnie rozważania zawarte w monografii sytuują się w obszarze nauk o bezpieczeństwie. Wynika to z faktu, że różne zjawiska i problemy, które przywołuje autor w kontekście lokalnym (bezpieczeństwo ruchu drogowego, bezpieczeństwo ekologiczne, bezpieczeństwo społeczne), należą obok innych np. bezpieczeństwa publicznego czy porządku publicznego, do podstawowych wymiarów bezpieczeństwa w różnych konfiguracjach. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że prowadzenie badań w obszarze

bezpieczeństwa lokalnego zważywszy na decentralizację państwa polskiego jawi się jako konieczne zarówno ze względów naukowych jak i praktycznych. Chodzi jednak o to aby realizować to w metodologicznie uporządkowany sposób badając np. albo dokładnie mniejsze jednostki (gminy, powiaty) albo większe czyli województwa. Można też analizować bezpieczeństwo lokalne pod kątem konkretnych problemów np. bezpieczeństwa publicznego, bezpieczeństwa kulturowego czy społecznego. W przypadku ocenianej książki tego zamysłu nie widać. Jest to dzieło eklektyczne w który mieszają się różne wątki w tym dość egzotyczne w postaci rzekomego zagrożenia hazardem. Część treści monografii powielających utrwalone w literaturze przedmiotu ustalenia należy uznać za zbędne. Inne np. problem zadrzewienia dróg za przyczynkowe. Interesujące wątki jak np. bezpieczeństwo w szkołach potraktowane zostały w sposób niekompletny i dość chaotyczny. Jedynym kompleksowo opracowanym tematem jest kwestia ruchu drogowego. W tym przypadku w rezultacie przeprowadzonych analiz uzyskany został czytelny obraz sytuacji aczkolwiek autor nie podjął jak już wspomniano wysiłku na rzecz sformułowania wniosków.

Reasumując stwierdzam, że recenzowana monografia posiada szereg wad. Trudno przede wszystkim zaakceptować jej kształt strukturalny, który został uformowany w sposób sprawiający, że rozdział pierwszy niewątpliwie ważny i obszerny treściowo został wyłączony w sposób niezrozumiały poza zakres badań. Nie wspomina o nim autor także w „rozdziale metodologicznym” co upoważnia do przypuszczenia, że de facto nie uznaje go za integralną część monografii. Generalnie przedstawiona jako osiągnięcie naukowe monografia nie przyczynia się w sposób znaczący do poszerzenia wiedzy w zakresie nauk o bezpieczeństwie chociaż tematyka bezpieczeństwa lokalnego jest obszarem stwarzającym okazję do nowych systematyzacji ocen i propozycji rozwiązań.

Równocześnie uważam za konieczne podkreślenie faktu, że Habilitant w ujęciach cząstkowych poprawnie sygnalizuje istnienie ważnych pól badawczych jednak ich właściwie nie eksploruje. Jest widoczne, że oceniana książka stanowi efekt aktywności badawczej Habilitanta dotyczącej różnych aspektów bezpieczeństwa lokalnego. Niestety próba oparcia jej struktury na publikowanych wcześniej i to w różnych okresach oraz na różne potrzeby (Habilitant wskazuje - patrz następna część recenzji aż sześć nurtów zainteresowań badawczych) tekstach nie mogła zakończyć się powodzeniem.

b) pozostałe osiągnięcia naukowe

Oprócz osiągnięcia naukowego w postaci monografii „Bezpieczeństwo społeczności lokalnych w województwie warmińsko-mazurskim” dr B. Chmieliński wykazał autorstwo i współautorstwo szeregu publikacji po uzyskaniu doktoratu które w ujęciu ilościowym obejmują: 24 rozdziały w opracowaniach zbiorowych (w tym dwa teksty współautorskie). Analiza jakościowa wspomnianych rozdziałów wykazała, że 5 z nich ma bardzo ograniczoną objętość od 4 do 10 stron. W zestawieniu występują także dwa teksty o charakterze poradnikowym. Generalnie wspomniane publikacje są poprawne pod względem aparatu naukowego oraz języka. Ich zawartość wykazuje jednak w wielu przypadkach przewagę opisu. Oprócz tego wykaz osiągnięć naukowych dostarczony przez dr. B. Chmielińskiego zawiera wskazanie udziału wraz z J. Żukowską w zespole redakcyjnym opracowania poświęconego systemowi bezpieczeństwa ruchu drogowego w województwie warmińsko-mazurskim wydanego w 2016 r. przez UWM. Ponadto Habilitant wymienia 12 artykułów opublikowanych w czasopiśmie naukowych po uzyskaniu doktoratu. Zaprezentowane w autoreferacie informacje oraz dołączona do niego dokumentacja osiągnięć naukowych pozwala po dokonaniu analizy wyróżnić w dorobku dr. B. Chmielińskiego sześć kierunków badań.

Pierwszy (zgodnie z kolejnością przyjętą przez Habilitanta w autoreferacie) skupiony jest na badaniu poczucia bezpieczeństwa ludności w kontekście stacjonowania żołnierzy NATO w miejscowościach województwa warmińsko-mazurskiego.

Drugi obszar naukowych zainteresowań Habilitanta wiąże się z bezpieczeństwem ruchu drogowego. Jako dorobek w tym nurcie badań dr B. Chmieliński wymienia zarówno cztery publikacje indywidualne jak i wskazuje na swój udział w redakcji naukowej jednej książki. W ramach tej części aktywności, która jest w opinii recenzenta najbardziej rozbudowana i wartościowa merytorycznie (co przekłada się także na jakość tematycznego rozdziału w monografii przedstawianej jako osiągnięcie naukowe) oprócz publikacji dr B. Chmieliński podejmował także różne działania badawcze, praktyczne oraz organizatorskie.

Trzeci stosunkowo najobszerniej udokumentowany publikacjami obszar badawczy będący przedmiotem dociekań dr. B. Chmielińskiego to zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa lokalnego w szczególności zaś:

- aspekty lokalne bezpieczeństwa socjalnego;
- rola Policji w zapewnieniu bezpieczeństwa lokalnego w opinii mieszkańców regionu;
- demograficzne i społeczne determinanty bezpieczeństwa społeczności lokalnych;

- teoretyczne aspekty bezpieczeństwa lokalnego;
- przestrzenny wymiar bezpieczeństwa lokalnego;

Kolejny czwarty obszar to edukacja dla bezpieczeństwa. W jego ramach dr. B. Chmieliński wykazuje szereg przedsięwzięć wykonywanych we współpracy z Mazurskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Ełku obejmujących organizację konferencji tematycznych poświęconych bezpieczeństwu w szkole i edukacji dla bezpieczeństwa. Habilitant wymienia także inne rezultaty w postaci jednego artykułu naukowego oraz pięciu tekstów w opracowaniach zbiorowych.

Piąty obszar zainteresowań badawczych to zagadnienia związane z obronnością oraz aksjologią służby wojskowej. Znajduje on odzwierciedlenie w kilku publikacjach i wystąpieniach konferencyjnych poświęconych:

- korupcji w wojsku;
- szkoleniu wojskowemu studentów i absolwentów szkół wyższych;
- organizacji sił zbrojnych.

Szósty nurt badań to kwestie odnoszące się do procesów badawczych w naukach o bezpieczeństwie. W ramach tego nurtu Habilitant oprócz udziału w dwóch konferencjach wymienia również trzy opublikowane teksty poświęcone: organizacji i etapom procesu badawczego, analizowaniu materiału badawczego, oraz analizowaniu źródeł i materiałów w badaniach nad bezpieczeństwem.

Bazując na informacjach przedstawionych w autoreferacie oraz tych zawartych w załączonej do niego dokumentacji oceniam, że ta część aktywności dr B. Chmielińskiego, chociaż rozproszona aż na sześć nurtów badawczych mieści się w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie. Generalnie przedłożone do wglądu teksty są przyporządkowane do poszczególnych obszarów zainteresowań. Ich treści pozostają w zgodzie z nadanymi tytułami i posiadają niezbędny aparat naukowy. Mają one jednak wyraźne słabości wyrażające się w wielu miejscach przewagą opisu nad predykcją i prognozowaniem. Oceniając dorobek naukowy dr. B. Chmielińskiego nie można pominąć ogólnego obrazu jego aktywności w zakresie uczestnictwa w konferencjach naukowych. Poziom zaangażowania Habilitanta w tym zakresie obrazuje czynny udział (związany z wygłoszeniem referatów) w 6 międzynarodowych oraz 14 ogólnopolskich konferencjach. Zważywszy na czas jaki upłynął od chwili nadania stopnia doktora dorobek ten trzeba uznać za niezbyt rozbudowany. Należy jednocześnie dodać, że tematyka referatów konferencyjnych koresponduje ściśle z wymienionymi wcześniej kierunkami badań oraz treściami wskazanej jako osiągnięcie naukowe monografii. W odniesieniu do powyższego obszaru Habilitant nie

wykazuje przypadków przewodniczenia komitetom organizacyjnym lub radom naukowym konferencji.

Dokonany na podstawie przesłanej dokumentacji przegląd naukowego dorobku dr. B. Chmielińskiego wykazał, że nie ma on w swoim dorobku: odbytych staży w instytucjach naukowych, członkostwa w komitetach i radach naukowych czasopism oraz publikacji zagranicznych. Habilitant nie legitymuje się także udziałem w mających szerszy zasięg i finansowanych przez specjalistyczne agencje państwowe oraz fundusze UE projektach naukowo -badawczych. Wymienia tylko udział w badaniach statutowych oraz prowadzenie różnego rodzaju badań ankietowych.

Reasumując stwierdzam, że przedstawiony dorobek obejmuje tematykę z zakresu nauk o bezpieczeństwie i stanowi rezultat dość mocno rozproszonych zainteresowań badawczych. Wykazane w autoreferacie i zawarte w załączonej do niego dokumentacji publikacje zawierają treści pozwalające umieścić je w dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie. Dotyczy to również tematyki referatów wygłaszanych na konferencjach. Przeprowadzane w poszczególnych tekstach wywody na ogół spełniają postulat realizowania przez opracowania naukowe funkcji opisującej, o wiele słabiej natomiast funkcji wyjaśniającej i prognostycznej .

W załączonej dokumentacji bibliometrycznej potwierdzonej przez Oddział Informacji Naukowej i Czytelnię Czasopism Biblioteki UWM na podstawie bazy Google Scholar odnotowano, 5 cytowań oraz indeks Hirscha na poziomie 1. Należy dodać, że przedstawiony do oceny dorobek publikacyjny charakteryzuje słabe umiędzynarodowienie bowiem obejmuje on tylko 3 teksty w języku angielskim w tym 2 opublikowane w Polsce. Powyższe ustalenia pokazują ,że nie jest to dorobek pozwalający skutecznie ubiegać się o status samodzielnego pracownika naukowego.

c) dorobek dydaktyczny, organizacyjny, popularyzatorski oraz w zakresie współpracy międzynarodowej

Przedstawionej przez Habilitanta informacje pozwalają stwierdzić, że dysponuje on odpowiednim doświadczeniem dydaktycznym. Na taką ocenę wpływa przede wszystkim fakt etatowego zatrudnienia od 2003r. w szkolnictwie wyższym (obecnie na stanowisku asystenta w Katedrze Prawa Administracyjnego i Nauk o Bezpieczeństwie UWM. Habilitant wymienia prowadzenie takich przedmiotów jak: Bezpieczeństwo społeczności lokalnych, Bezpieczeństwo w komunikacji powszechnej i transporcie, Transport towarów niebezpiecznych, Wybrane zagadnienia obronności państwa, Podstawy edukacji dla

bezpieczeństwa, Zarządzanie kryzysowe w administracji, Wojskoznawstwo, Prawne podstawy systemu obrony państwa. W ramach dotychczasowego zatrudnienia dr. B. Chmieliński wykazuje wypromowanie 141 prac licencjackich i magisterskich. Także obecnie Habilitant prowadzi seminaria dyplomowe. W przedstawionej dokumentacji wykazuje również pełnienie roli promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim mgr Olgi Powalko, realizowanym w Akademii Sztuki Wojennej pod kierunkiem prof.dr. T. Majewskiego.

W odniesieniu do dokonań Habilitanta w sferze organizacyjnej należy, dostrzec znaczny wymiar tej aktywności przejawiający się m.in.:

- udziałem w pracach komisji ds. opracowania programu studiów na kierunku „Bezpieczeństwo wewnętrzne”;

- kierowaniem studiami podyplomowymi oraz kordynowaniem planów zajęć dydaktycznych w Katedrze Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego UWM;

- pełnieniem funkcji wydziałowego asesora ds. potwierdzania efektów uczenia się;

- pełnieniem roli opiekuna studentów I roku na studiach stacjonarnych kierunku „Bezpieczeństwo wewnętrzne”;

- pracą w zespole ds. przygotowania programów studiów do wymogów ustawy 2.0 na kierunku „Bezpieczeństwo wewnętrzne”;

- koordynowaniem programu szkolenia wojskowego studentów Legii Akademickiej UWM.

Jako zauważalny składnik aktywności organizacyjnej dr B. Chmielińskiego należy potraktować także;

- członkostwo w komisji programowej Wydziału Prawa i Administracji UWM;

- członkostwo w komisji ds. rozwoju dyscypliny nauk o bezpieczeństwie na Wydziale Prawa i Administracji UWM;

- pełnienie funkcji przewodniczącego komisji ds. organizacji ruchu na terenie Kortowa;

- członkostwo w zespole zadaniowym do opracowania planu funkcjonowania UWM w warunkach zagrożenia;

- członkostwo w zespole zadaniowym ds. opracowania koncepcji szkolenia wojskowego studentów UWM.

Godne uwagi są również działania dr.B. Chmielińskiego w zakresie dotyczącym popularyzacji nauki. Przyjmują one postać wykładów prowadzonych na zaproszenie różnych gremiów a ich treści skupiają się wokół problemów bezpieczeństwa społeczności lokalnych i obronności. Z kolei członkostwo w Platformie Ekomobilności Miejskiej w Olsztynie oraz współpraca z Zarządem Dróg Zieleni i Transportu w Olsztynie skutkuje systematycznymi wystąpieniami i prezentacją wyników badań, m.in. podczas Ogólnopolskiego Forum

Organizatorów Transportu. Istotny dla tego segmentu aktywności jest także udział w prowadzeniu szkoleń kadry kierowniczej administracji i spółek miejskich miasta Olsztyn z zakresu zarządzania kryzysowego, obronności oraz różnych kwestii związanych z bezpieczeństwem wewnętrznym. Ważnym obszarem popularyzacji nauki jest także propagowanie zagadnień z zakresu obronności i służby wojskowej w środowisku akademickim we współpracy z Zarządem Wojewódzkim Ligi Obrony Kraju w Olsztynie. Jeżeli chodzi o współpracę międzynarodową to Habilitant nie wykazał istotnych osiągnięć. Odnotować należy, że w związku z dotychczas prowadzoną działalnością zawodową dr B. Chmieliński był kilkakrotnie nagradzany a jako najważniejsze z wyróżnień traktuje:

-nagrodę indywidualną I stopnia Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie za osiągnięcia w dydaktyce ;

-wyróżnienie Ministra Obrony Narodowej za osiągnięcia w szkoleniu teoretycznym z edukacji wojskowej studentów w ramach programu „Legia Akademicka” .

Reasumując powyższe ustalenia stwierdzam, że zakres dorobku dr. B. Chmielińskiego w dziedzinie pracy dydaktycznej, organizatorskiej oraz popularyzatorskiej pozwala na jego pozytywną ocenę.

Wnioski końcowe

Podjęcie przez dr. B. Chmielińskiego badań z zakresu bezpieczeństwa lokalnego ze szczególnym uwzględnieniem obszaru województwa warmińsko-mazurskiego oceniam jako przedsięwzięcie ambitne oraz uzasadnione tak naukowo jak i utylitarnie. Uwzględniając zawarte w recenzji oceny uważam, że uzyskane w trakcie wspomnianych badań wyniki oraz ich przedstawienie (także w ramach wskazanej jako osiągnięcie naukowe monografii) nie dostarczyły nowego, istotnego zasobu wiedzy na temat badanej problematyki a tym samym nie wniosły znaczącego wkładu w rozwój nauk o bezpieczeństwie. Jeżeli chodzi o osiągnięcie naukowe to stwierdzam, że choć jest to pozycja mieszcząca się w obrębie dyscypliny nauki o bezpieczeństwie to przedstawione w niej treści mają charakter eklektyczny, nie tworzą spójnego i logicznego obrazu a wygenerowane na ich bazie bardzo ograniczone wnioski nie mają charakteru nowatorskiego.

Spoglądając kompleksowo a zarazem analitycznie na dorobek naukowy Habilitanta wyrażam opinię, że jest on zauważalny chociaż na pewno nie pokaźny. Jako całość lokuje się w obszarze badawczym przypisanym naukom o bezpieczeństwie. Jest jednak mocno rozproszony aż na sześć nurtów badawczych co powoduje że badania w znacznej części tych obszarów nie mają charakteru pogłębionego i konsekwentnie realizowanego co odbija się

także na jakości publikacji. Jak wspomniano wcześniej przedstawiony do oceny dorobek naukowy ma prawie wyłącznie zasięg krajowy a bardzo mała ilość cytowań świadczy o jego niewielkiej atrakcyjności i rozpoznawalności wśród badaczy.

Konkludując, stwierdzam że dorobek naukowy Habilitanta (w tym wskazana jako osiągnięcie naukowe monografia) chociaż stosunkowo obszerny i wielowątkowy nie osiągnął poziomu który pozwoliłby uznać go za znaczący wkład w rozwój nauk o bezpieczeństwie. W związku z tym wnioskuję o niedopuszczenie doktora Roberta Chmielińskiego do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

dr hab. Włodzimierz Fehler prof. uczelni